

Sygn. akt VP 241/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 stycznia 2018 roku

Sąd Rejonowy w Rybniku V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący: SSR Justyna Wyrwas – Oliwkiewicz

Protokolant: Tomasz Kałuża - Herok

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 04 stycznia 2018 roku w Rybniku

sprawy z powództwa Z. P. (P.)

przeciwko T. P. (P.)

o ryczałt za noclegi

- 1) zasądza od pozwanego T. P. na rzecz powoda Z. P. kwotę 8.400,00 zł (osiem tysięcy czterysta złotych 00/100) tytułem ryczałtów za noclegi odbywane w trakcie podróży służbowych na terenie kraju w okresie od 10 kwietnia 2012 roku do dnia 30 czerwca 2014 roku wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 10 lipca 2014 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 01 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty;
- 2) zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 5.200,00 euro (pięć tysięcy dwieście euro 00/100) tytułem ryczałtów za noclegi odbywane w trakcie podróży służbowych poza granicami kraju w okresie od 10 kwietnia 2012 roku do dnia 30 czerwca 2014 roku wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 10 lipca 2014 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 01 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty;
- 3) oddala powództwo w pozostałym zakresie;
- 4) zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1.800,00 zł (jeden tysiąc osiemset złotych 00/100) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;
- 5) wyrokowi w punkcie 1 co do kwoty 1.883,20 zł (jeden tysiąc osiemset osiemdziesiąt trzy złote 20/100) nadaje rygor natychmiastowej wykonalności;
- 6) nakazuje pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Rybniku kwotę 1.478,00 zł (jeden tysiąc czterysta siedemdziesiąt osiem złotych 00/100) tytułem opłaty od pozwu, od uiszczenia której powód był zwolniony z mocy ustawy.

SSR Justyna Wyrwas – Oliwkiewicz

Sygn. akt V P 123/15

UZASADNIENIE

W dniu 07 maja 2015 roku powód Z. P. wniósł przeciwko pozwanemu T. P. pozew o zapłatę kwoty 29.556,20 zł jako (8.400,00 zł + 5.200,00 euro x 4,0685 zł) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 10 maja 2012 roku do dnia zapłaty tytułem ryczałtu za noclegi za okres od dnia 10 kwietnia 2012 roku do dnia 30 czerwca 2014 roku, a także zasądzenie zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego. W uzasadnieniu wskazał, iż w w/w okresie był zatrudniony u pozwanego na stanowisku kierowcy i odbywał krajowe oraz zagraniczne podróże służbowe, w trakcie

których pozwany nie zapewnił mu bezpłatnego noclegu. Wobec powyższego powód spędził 210 noclegów w kabinie samochodu na terenie Polski oraz 200 noclegów za granicą, lecz pozwany nie wypłacił mu z tego tytułu należnego ryczałtu w wysokości odpowiednio 40,00 zł każdy nocleg na terenie kraju i 26,00 euro za każdy nocleg za granicą, (k.2-4)

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa, a także zasądzenie zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego. W uzasadnieniu wskazywał, że w trakcie zatrudnienia powód nie zgłaszał zastrzeżeń co do rozliczeń podróży służbowych. Pozwany wskazywał, od 15 grudnia 2011 roku obowiązywała u niego informacja wewnętrzna, która regulowała kwestie rozliczeń podróży służbowych i według których zostały dokonane rozliczenia z powodem. Zarzucał, iż powód nie wykazał poniesienia żadnych kosztów noclegów, a pozwany zapewnił mu bezpłatny nocleg w kabinie odpowiednio wyposażonego samochodu. Podnosił, iż możliwość odbioru odpoczynku w specjalnie przystosowanej kabinie przewidują również przepisy unijne, (k.19-54)

Powód kwestionował obowiązywanie informacji wewnętrznej, podnosił, iż w trakcie zatrudnienia nie był informowany o istnieniu takiego dokumentu, nie potwierdził zapoznania się z jego treścią, w sytuacji gdy każdy inny dokument znajdujący się w katach pracowniczych a dotyczący warunków zatrudnienia był mu przedkładany do podpisu, również w umowie o pracę brak było również wzmianki o istnieniu takiego dokumentu Powód zaprzeczał by poza wynagrodzeniem i dietami, które miały służyć tylko na pokrycie kosztów wyżywienia, otrzymał jakiegokolwiek inne świadczenia związane z zatrudnieniem u pozwanego. W odniesieniu do wypłacanych zaliczek podnosił, iż służyły wyłącznie na pokrycie kosztów przejazdów i powód zobowiązany był się z nich rozliczyć. Podnosił również, że prawo do ryczałtu za noclegi istnieje niezależnie od poniesienia faktycznych kosztów, a nocleg w kabinie nie spełnia warunków bezpłatnego noclegu, o którym mowa w rozporządzeniu, (k. 99-104)

Postanowieniem z dnia 23 czerwca 2016 roku Sąd zawiesił postępowanie w sprawie do czasu rozstrzygnięcia sprawy toczącej się przez Trybunałem Konstytucyjnym pod sygn. akt K11/15, (k. 319)

Postanowieniem z dnia 26 stycznia 2017 roku Sąd podjął postępowanie w sprawie

(k. 365).

Sąd ustalił, co następuje:

Pozwany T. P. prowadzi działalność gospodarczą w zakresie transportu drogowego towarów. W okresie od dnia 10 kwietnia 2012 roku do dnia 30 czerwca 2014 roku powód Z. P. był zatrudniony u pozwanego na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego. W umowach o pracę ustalono, iż z tytułu zatrudnienia powodowi będzie przysługiwał wynagrodzenie podstawowe (najpierw 1.500,00 zł brutto, potem 1.600,00 zł brutto, a następnie 1.6800,00 zł brutto), ryczałt za godziny nadliczbowe - 200,00 zł brutto i ryczałt za pracę w godzinach nocnych - 100,00 zł brutto. Na podstawie zarządzenia wewnętrznego powodowi przysługiwały również diety: krajowa w wysokości 23,00 zł za dobę i zagraniczna - 90,00 zł za dobę. (dowód: akta osobowe - umowy o pracę k. 6-7, świadectwo pracy k. 8, zarządzenie wewnętrzne k. 80)

W trakcie zatrudnienia powód odbywał na terenie kraju i państw Unii Europejskiej liczne zagraniczne podróże służbowe. **(dowód: wydruk z karty kierowcy powoda za okres od dnia 09 czerwca 2014 roku do dnia 06 lipca 2014 roku k. 144-145, notatki powoda za okres od 05 sierpnia 2013 roku do 28 czerwca 2014 roku k. 117-134, wydruki z tarcz tachografu analogowego za okres od 010 kwietnia 2012 roku do lipca 2013 roku, płyta CD zawierająca pliki cyfrowe czytane z tachografu cyfrowego za okres od 05 sierpnia 2013 roku do 30 czerwca 2014 roku, ksero ewidencji czasu pracy powoda za okres od 10 kwietnia 2012 roku do 30 czerwca 2014 roku, ksero poleceń wyjazdu służbowego powoda oraz kart drogowych powoda czytanych za okres od 10 kwietnia 2012 roku do 30 czerwca 2014 roku k. 374—989, wyliczenia powoda w piśmie z dnia 26 maja 2017 roku k. 992—1005, w piśmie z dnia 04 stycznia 2018 roku k. 1041, przesłuchanie powoda k. 297v-298v)**

Przy wyjeździe na trasie powód, podobnie jak pozostali pracownicy pozwanego, otrzymał do niego zaliczki w złotych, euro i koronach z przeznaczeniem na opłaty drogowe z obowiązkiem rozliczenia się po powrocie na podstawie faktur i paragonów. Kwoty zużyte przez pracowników z zaliczek na własne potrzeby (jedzenie, prysznic, toalety) były potrącanie wypłacanego im wynagrodzenia.

Diety były wypłacane na koniec miesiąca, na podstawie wypełnionego przez pracowników dokumentu polecenia wyjazdu służbowego, który był przekazywany pozwanemu każdorazowo po powrocie z trasy.

Powód, podobnie jak pozostali pracownicy pozwanego nocował, w trakcie wyjazdów na terenie kraju i zagranicą, kabinie samochodu. Pozwany nie wypłacał ryczałtów za noclegi w kraju ani za granicą. **(dowód: zeznania świadka D. C. k. 135v-136 v), zeznania świadka J. K. k. 181 o-182o, zeznania świadka T. D. (1) k. 18o v-18lv, przesłuchanie powoda Z. P. k.**

W okresie od 10 kwietnia 2012 roku do 30 czerwca 2014 roku odbył łącznie 447 noclegów (w tym 180 przed dniem 01 marca 2013 roku), z czego w Polsce - 212 (w tym 103 przed dniem 01 marca 2013 roku), w Czechach 73 (w tym 132 przed dniem 01 marca 2013 roku), na Słowacji 54 (w tym 17 przed dniem 01 marca 2013 roku), na Węgrzech - 43 (w tym 6 przed dniem 01 marca 2013 roku), na Litwie 16 (w tym 8 przed dniem 01 marca 2013 roku), w Niemczech - 8, w Austrii 6, na Łotwie 4 (w tym 2 przed dniem 01 marca 2013 roku), w Estonii 3 (w tym 3 przed dniem 01 marca 2013 roku), w Rumunii 1. Pozwany nie wypłacił powodowi należnych z tego tytułu ryczałtów za nocleg na terenie kraju w łącznej kwocie 8.458,50 zł oraz zagranicą w łącznej kwocie 5.713,50 zł. **(dowód: wydruk z karty kierowcy powoda za okres od dnia 09 czerwca 2014 roku do dnia 06 lipca 2014 roku k. 144-145, notatki powoda za okres od 05 sierpnia 2013 roku do 28 czerwca 2014 roku k. 117-134, wydruki z tarczki tachografu analogowego za okres od 010 kwietnia 2012 roku do lipca 2013 roku, płyta CD zawierająca pliki cyfrowe sczytane z tachografu cyfrowego za okres od 05 sierpnia 2013 roku do 30 czerwca 2014 roku, ksero ewidencji czasu pracy powoda za okres od 10 kwietnia 2012 roku do 30 czerwca 2014 roku, ksero poleceń wyjazdu służbowego powoda oraz kart drogowych powoda sczytanych za okres od 10 kwietnia 2012 roku do 30 czerwca 2014 roku k. 374-989, wyliczenia powoda w piśmie z dnia 26 maja 2017 roku k. 992-1005, w piśmie z dnia 04 stycznia 2018 roku k. 1041, przesłuchanie powoda k. 297v-298v)**

Sąd pominął przy ustalaniu stanu faktycznego „informację wewnętrzną firmy PHU (...)” datowaną na 15 grudnia 2011 roku (k. 56) powoływaną przez pozwanego jako obowiązująca u niego dokument zawierający elementy regulaminu pracy i wynagradzania. Istnienie i podanie do wiadomości pracowników było kwestionowane przez powoda. Pozwany w pierwszej kolejności nie wykazał dokumentem istnienia w/w uregulowania (przedłożył jedynie nie poświadczoną za zgodność z oryginałem kserokopię informacji), jak również nie udowodnił by pracownicy zostali zapoznani z treścią w/w informacji. Istnieniu regulaminu zaprzeczył zarówno powoływany przez pozwanego świadek D. C. (k. 135v-136v), jak również powoływany przez powoda świadek T. D. (2) (k. 181)). Także powód zeznał, iż nie miał wiedzy o istnieniu w/w informacji, a jej treść nigdy nie została podana mu do wiadomości. Wskazać należy, że aktach osobowych powoda widnieją podpisy powoda na wszelkich dokumentach dotyczący warunków zatrudnienia, w tym na zarządzeniu wewnętrznym dotyczącym diet krajowych i zagranicznych. W takiej sytuacji brak w aktach osobowych informacji wewnętrznej bądź też jakiegokolwiek wzmianki o niej w umowach o pracę czy innych dokumentach znajdujących się w aktach osobowych, jak również brak pisemnego potwierdzenia zapoznania się z jego treścią przez powoda musiał budzić wątpliwości co do jego istnienia w spornym okresie, a co najmniej świadczyło o tym, iż dokument ten nie został przedstawiony pracownikom, w tym powodowi, do wiadomości, więc nie mógł być dla nich wiążący jako zawierający uregulowania mniej korzystnego od zawartych w przepisach powszechnie obowiązujących.

Niezależnie od zarzutów formalnych, również sama treść informacji nie dawała podstaw do uznania, iż w sposób dostateczny i wyczerpujący zostały w niej unormowane kwestie związane z ryczałtami za noclegi. W punkcie 7 wskazano, iż za wynagrodzenie pracownicze składa się wynagrodzenie podstawowe, ryczałt za godziny nadliczbowe, ryczałt za pracę w godzinach nocnych. W punkcie 8 wskazano, że na pokrycie kosztów podróży służbowych wypłacane są diety oraz dodatek na pokrycie pozostałych kosztów podróży. W punkcie 9 i 10 podano, że każda wypłata

ponad minimalne wynagrodzenie i dodatki oraz nadpłat ponad minimalną wartość diety obowiązującą w kraju jest traktowana jako wypłata na pokrycie kosztów podróży służbowej. Oznaczenie „pozostałe koszty podróży” jest ogólnikowe i może mieścić w sobie zarówno zwrot kosztów przejazdów, dojazdów środkami komunikacji miejscowej, noclegów jak i innych niezbędnych udokumentowanych wydatków, określonych lub uznanych przez pracodawcę odpowiednio do uzasadnionych potrzeb. Sformułowanie pkt 9 i 10 informacji uniemożliwiało również ocenę, czy taka regulacja spełnia kryteria ryczałtu w zakresie adekwatności świadczeń jak i wiedzy pracownika nie tylko o samym ryczałcie, ale również o jego wysokości.

W konsekwencji Sąd nie uznał za wiarygodnego zestawienia kosztów podróży służbowej (k. 248), gdyż został sporządzony przez pozwanego w oparciu o zakwestionowaną informację wewnętrzną z dnia 15 grudnia 2011 roku. Wyliczenie to było również kwestionowane przez powoda, nadto pozostały zebrany w sprawie materiał dowodowy nie potwierdził, by oprócz przewidzianych w umowie wynagrodzenia podstawowego i dodatków oraz odrębnie wypłacanych diet jak również podlegających rozliczeniu zaliczek wypłacane były przez pozwanego inne należności z tytułu podróży służbowych.

Sąd nie uznał za wiarygodne także rozliczeń wyjazdów służbowych powoda (k. 151- 175) przedstawionych przez pozwanego jako dowodów na potwierdzenie prawidłowości rozliczeń powodem, w tym wypłacania odrębnie należności z tytułu podróży służbowych innych niż diety. Rozliczenia te zostały przedłożone zostały jedynie w formie fotokopii, nadto nie zostały potwierdzone podpisem powoda, nadto rozliczenie z rozbiem na składniki wynagrodzenia było umieszczone na samoprzylepnych karteczkach na rozliczeniach dotyczących zaliczek i mogły być przeklejone na potrzeby sporządzenia fotokopii. Jednocześnie wskazać należy, że zeznający w sprawie świadkowie potwierdzili jedynie fakt sporządzanie rozliczenia wypłacanych zaliczek, a w zakresie dodatkowych karteczek przyklejonych na rozliczeniach zaliczek powoda nie potwierdzili wersji pozwanego. Świadek T. D. (2) wskazał, iż karteczki były bez pieczętek, a w ich treści było rozbiecie jedynie na 3 pozycje: wynagrodzenie, diety, wydatki własne (pозwany wskazywał pozycje: wynagrodzenie, diety, pozostałe koszty podróży służbowej), natomiast świadek J. K. w ogóle nie potwierdził praktyki nalepiania na rozliczenia zaliczek dodatkowych karteczek.

Z powyższych przyczyn Sąd nie dał wiary również treści przesłuchania pozwanego w zakresie w jakim twierdził, iż rozliczenia między nim i powodem objęły również należności z tytułu ryczałtów za noclegi.

Ostatecznie Sąd pominął również przy ustalaniu stanu faktycznego dokument protokołu rozprawy w SR w Mikołowie (k. 112-113), stanowisko Marszałka Sejmu k. 251-294, pismo Pierwszego Prezesa SN k. 295-296 - jako nieistotne dla rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w przeważającej części.

W pierwszej kolejności wskazać należy, iż w niniejszej sprawie nie znajdował zastosowania art. 21a ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o czasie pracy kierowców (Dz.U. 2004 Nr 92, poz. 879 ze zm.), zgodnie z którym kierowcy w podróży służbowej, przysługują należności na pokrycie kosztów związanych z wykonywaniem tego zadania służbowego, ustalone na zasadach określonych w przepisach art. 77 5 § 3-5 k.p. Wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 24 listopada 2016 r., sygn. akt K 11/15 (Dz.U. z 2016 r. poz. 2206) przepis art. 21a ustawy o czasie pracy kierowców w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do kierowców wykonujących przewozy w transporcie międzynarodowym, został bowiem uznany za niezgodny z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Okoliczność ta nie przekreślała jednakże możliwości dochodzenia przez kierowcę w transporcie międzynarodowym świadczeń z tytułu podróży służbowych przyznanych Kodeksem pracy. Przepis art. 2 pkt 7 ustawy o czasie pracy kierowców w dalszym ciągu przewiduje bowiem możliwość przebywania kierowcy w transporcie międzynarodowym w podróży służbowej. Przepis art. 4 ustawy w zakresie nieuregulowanym ustawą nakazuje natomiast stosowanie przepisów Kodeksu pracy. W konsekwencji, w niniejszej sprawie znajdował art. 77 5 k.p. (zob. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 21 lutego 2017 r., I PK 300/15, Legalis Numer 1577915, oraz

uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego 7 sędziów z dnia 26 października 2017 roku, sygn. akt III PZP 2/17, publ. LEX nr 2379708, www.sn.pl, Biul.SN 2017/10/19-20).

Zgodnie z art. 77 § 5 § 1 k.p. pracownikowi wykonującemu na polecenie pracodawcy zadanie służbowe poza miejscowością, w której znajduje się siedziba pracodawcy, lub poza stałym miejscem pracy przysługują należności na pokrycie kosztów związanych z podróżą służbową. Przepis § 2 stanowi, iż minister właściwy do spraw pracy określi, w drodze rozporządzenia, wysokość oraz warunki ustalania należności przysługujących pracownikowi, zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej, z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju oraz poza granicami kraju.

Z mocy § 3-5 warunki wypłacania należności z tytułu podróży służbowej pracownikowi zatrudnionemu u innego pracodawcy niż wymieniony w § 2 określa się w układzie zbiorowym pracy lub w regulaminie wynagradzania albo w umowie o pracę, jeżeli pracodawca nie jest objęty układem zbiorowym pracy lub nie jest obowiązany do ustalenia regulaminu wynagradzania, przy czym postanowienia układu zbiorowego pracy, regulaminu wynagradzania lub umowy o pracę nie mogą ustalać diety za dobę podróży służbowej na obszarze kraju oraz poza granicami kraju w wysokości niższej niż dieta z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju określona dla pracownika, o którym mowa w § 2. W przypadku gdy układ zbiorowy pracy, regulamin wynagradzania lub umowa o pracę nie zawiera takich postanowień pracownikowi przysługują należności na pokrycie kosztów podróży służbowej odpowiednio według przepisów, o których mowa w § 2.

Jak wskazano w uzasadnieniu uchwały Sądu Najwyższego 7 sędziów z dnia 26 października 2017 roku, sygn. akt III PZP 2/17, publ. LEX nr 2379708, www.sn.pl, Biul.SN 2017/10/19-20) zapisy art. 77⁵§3~5 k.p. dotyczą "innych pracodawców" i mają właściwości gwarancyjne. Po pierwsze, dieta (za podróż krajową i zagraniczną) nie może być niższa od diety z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju określonej dla pracownika "budżetowego", po drugie, nieuregulowanie lub niezgodnienie należności z tytułu podróży służbowej sprawia, że pracownikowi przysługują "odpowiednio" (a nie wprost) świadczenia z rozporządzenia wykonawczego. Jeżeli chodzi o zwrot kosztów za nocleg to kwestia ta powinna również znaleźć się w układzie zbiorowym pracy, regulaminie lub umowie o pracę, przy czym strony w umowie o pracę lub pracodawca w regulaminie i układzie zbiorowym pracy mogą ustanowić ryczałt za nocleg poniżej 25% limitu przewidzianego. Autonomia regulacyjna pracodawcy podlega jednak ograniczeniom, wynikającym z zakaz przerzucania na pracownika kosztów noclegu w podróży służbowej oraz właściwości ryczałtowego rozliczania tego rodzaju należności (świadczenie wypłacane w takiej formie z założenia oderwane jest od rzeczywiście poniesionych kosztów) Sąd Najwyższy podkreślił, iż ryczałt za noclegi uregulowany w umowie o pracę, regulaminie lub układzie zbiorowym pracy powinien zostać tak ukształtowany, aby dawał rzeczywistą, a nie iluzoryczną możliwość zrealizowania noclegu w warunkach hotelowych. Okoliczność, czy pracownik faktycznie ze sposobności tej skorzysta, czy też wybierze rozwiązanie "ekonomiczne", nie ma znaczenia.

Na marginesie wskazać można dodatkowo uregulowanie zawarte w art. 77 § 5 § 3 k.p. jest korzystniejsze od rozwiązania przewidzianego w art. 8 ust. 8 rozporządzenia (WE) nr 561/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 marca 2006 r. w sprawie harmonizacji niektórych przepisów socjalnych odnoszących się do transportu drogowego oraz zmieniające rozporządzenie Rady (EWG) nr 3821/85 i (WE) 2135/98, jak również uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 3820/85 (Dz.U. UE.L.2006.102.1), co znaczy że ma pierwszeństwo przed prawem unijnym.

W związku ze skutecznym zakwestionowaniem przez powoda obowiązywania informacji wewnętrznej z dnia 15 grudnia 2011 roku, w sprawie zachodziła konieczność odpowiedniego zastosowania przepisów wykonawczych do art. 77 § 5 k.p

Z uwagi na zakres żądania powoda odnośnie ryczałtów wskazać należy, iż za okres od 10 kwietnia 2012 roku do 31 grudnia 2012 roku sięgnąć należało do uregulowań zawartych w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 roku w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju (Dz.U. z 2002 r., Nr 236 poz. 1991 ze zm.) i w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki

Spolecznej z dnia 19 grudnia 2002 roku w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju (Dz.U. z 2002 r., Nr 236 poz. 1990 ze zm.) - dalej w skrócie: rozporządzenie z 2002 roku (kraj) i rozporządzenie z 2002 roku (zagranica), natomiast za okres od dnia 01 stycznia 2013 roku do dnia 30 czerwca 2014 roku - w rozporządzeniu w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (Dz. U. z dnia 5 lutego 2013 r. ze zm) - dalej w skrócie rozporządzenie z 2013 roku.

Zgodnie z § 3 pkt 2 w zw. z § 7 ust. 1 - 2 rozporządzenia z 2002 (kraj) z tytułu podróży odbywanej w terminie i miejscu w kraju określonym przez pracodawcę pracownikowi przysługuje zwrot kosztów noclegu. Za nocleg w hotelu lub innym obiekcie świadczącym usługi hotelarskie pracownikowi przysługuje zwrot kosztów w wysokości stwierdzonej rachunkiem. 2. Pracownikowi, któremu nie zapewniono bezpłatnego noclegu i który nie przedłożył rachunku, Za nocleg w hotelu lub innym obiekcie świadczącym usługi hotelarskie przysługuje ryczałt za każdy nocleg w wysokości 150% diety.

Zgodnie z § 2 pkt 2 lit b rozporządzenia z 2002 (zagranica) z tytułu podróży, odbywanej w terminie i w państwie określonym przez pracodawcę, pracownikowi przysługuje zwrot kosztów noclegów. Wysokość limitu na nocleg w hotelu w poszczególnych państwach została określona w załączniku do rozporządzenia. Jednakże, na podstawie § 9 ust. 2 w razie nieprzedłożenia rachunku za nocleg, pracownikowi przysługuje ryczałt w wysokości 25% limitu.

Zgodnie z § 2pkt 2 lit. 2 rozporządzenia z d 2913 roku z tytułu podróży krajowej oraz podróży zagranicznej, odbywanej w terminie i miejscu określonym przez pracodawcę, pracownikowi przysługuje zwrot kosztów noclegu. Stosownie do § 8.ust. 1 i 3 rozporządzenia z 2013 roku za nocleg podczas podróży krajowej w obiekcie świadczącym usługi hotelarskie pracownikowi przysługuje zwrot kosztów w wysokości stwierdzonej rachunkiem, jednak nie wyższej za jedną dobę hotelową niż dwudziestokrotność stawki diety. Pracownikowi, któremu nie zapewniono bezpłatnego noclegu i który nie przedłożył rachunku, przysługuje ryczałt za każdy nocleg w wysokości 150% diety. Stosownie do § 16 ust. 1, 2 i 4 rozporządzenia z 2013 roku nocleg podczas podróży zagranicznej pracownikowi przysługuje zwrot kosztów w wysokości stwierdzonej rachunkiem, w granicach limitu określonego w poszczególnych państwach w załączniku do rozporządzenia. 2. W razie nieprzedłożenia rachunku za nocleg, pracownikowi przysługuje ryczałt w wysokości 25% limitu. Przepisu nie stosuje się, jeżeli pracodawca lub strona zagraniczna zapewniają pracownikowi bezpłatny nocleg.

Jak wielokrotnie wskazywano w orzecznictwie Sadu Najwyższego zapewnienie pracownikowi - kierowcy samochodu ciężarowego odpowiedniego miejsca do spania w kabinie tego pojazdu podczas wykonywania przewozów w transporcie międzynarodowym nie stanowi zapewnienia przez pracodawcę bezpłatnego noclegu w rozumieniu przepisów rozporządzenia z 2012 roku (kraj) i (zagranica) oraz rozporządzenia z roku 2013 roku, co powoduje, że pracownikowi przysługuje zwrot kosztów noclegu na warunkach i w wysokości określonych w przepisach w/w rozporządzenia albo na korzystniejszych warunkach i wysokości, określonych w umowie o pracę, układzie zbiorowym pracy lub innych przepisach prawa pracy. (zob. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 12 czerwca 2014 roku, sygn. akt II PZP 1/14, publ. OSNP 2014/12/164, LEX nr 1469181, OSP 2016/5/49, Prok.i Pr.-wkl. 2015/5/58, Prok.i Pr.-wkl. 2015/10/50, G.Prawna 2014/114/6, Biul.SN 2014/6/19, KSAG 2014/3/52, M.P.Pr. 2015/2/107, M.P.Pr. 2014/10/531-536, jak również uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego 7 sędziów z dnia 26 października 2017 roku, sygn. akt III PZP 2/17, publ. LEX nr 2379708, www.sn.pl, Biul.SN 2017/10/19-20).

Jeżeli chodzi o wysokość należności z tytułu ryczałtów za noclegi, to Sad oparł się o oparł się o wyliczenia sporządzone przez powoda, których co do zasady pozwany nie kwestionował. Zastrzeżenia pozwanego zostały uwzględnione w ostatnim wyliczeniu powoda zawartym w piśmie z dnia 03 stycznia 2018 roku.

Pozwany od samego początku nie kwestionował przedstawionych przez powoda wyliczeń ilości noclegów podając, iż z posiadanej przez niego dokumentacji pracowniczej wynika porównywalna ilość noclegów do ilości wyliczonej przez powoda. Wyliczenia powoda w początkowym toku postępowania zostały sporządzone jedynie w oparciu o wydruki z karty kierowcy powoda za okres od dnia 09 czerwca 2014 roku do dnia 06 lipca 2014 roku oraz notatki powoda

za okres od 05 sierpnia 2013 roku do 28 czerwca 2014 roku, a w pozostałej części szacunkowo, a to z uwagi na odmowę udostępnienia przez pozwanego dokumentacji pracowniczej (pozwany był wielokrotnie wyzwany przez Sąd do przedłożenia dokumentacji rozliczeniowej - polecenia wyjazdów, kart drogowych, tarczek tachografów, wydruków z tachografu elektronicznego, ewidencji czasu pracy powoda tj. na rozprawie w dniu 15 października 2015 roku (k. 135v), następnie na rozprawie w dniu 08 grudnia 2015 roku (k. 180) oraz zarządzeniem z dnia 26 stycznia 2017 roku (k. 366) pod rygorem nałożenia grzywny i w/w dokumentację złożył ostatecznie dopiero przy piśmie z dnia 14 marca 2017 roku). Podstawą rozstrzygnięcia było zatem wyliczenie ilości noclegów w kraju i zagranicą zawarte w piśmie powoda dnia 03 stycznia 2018 roku, które to wyliczenie uwzględniało zastrzeżenia pozwanego zawarte w piśmie z dnia 04 września 2017 roku (k. 1012-1017) do wcześniejszego wyliczenia powoda zawartego w piśmie powoda z dnia 26 maja 2017 roku (k. 991-1006), sporządzonego w oparciu o przedłożoną przez pozwanego w marcu 2017 roku dokumentację pracowniczą powoda. Wobec nieuznania za obowiązującą informacji wewnętrznej z dnia 15 grudnia 2011 roku, stawki ryczałtów za noclegi krajowe i zagraniczne został przyjęte w wysokości przewidzianej w rozporządzeniu obowiązującym w dacie poszczególnych wyjazdów.

Mając na uwadze powyższe ustalenia faktyczne oraz rozważania prawne, na podstawie przywołanych przepisów oraz art. 321 k.p.c., Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda Z. P. kwotę 8.400,00 zł (tytułem ryczałtów za noclegi odbywane w trakcie podróży służbowych na terenie kraju w okresie od 10 kwietnia 2012 roku do dnia 30 czerwca 2014 roku oraz kwotę 5.200,00 euro tytułem ryczałtów za noclegi odbywane w trakcie podróży służbowych poza granicami kraju w okresie od 10 kwietnia 2012 roku do dnia 30 czerwca 2014 roku. O odsetkach od powyższych kwot Sąd orzekł na podstawie art. 481 k.c. zasądając je od dnia 10 lipca 2014 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku w wysokości odsetek ustawowych oraz od dnia 01 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie, (pkt 1 i 2 sentencji wyroku)

Powództwo w pozostałym zakresie tj. odsetek za okres od dnia 10 maja 2012 roku do dnia 09 lipca 2014 roku podlegało oddaleniu jako bezzasadne. Powód reprezentowany przez radcę prawnego formułując żądanie pozwu nie wyodrębnił roszczeń za poszczególne miesiące a jedynie wyliczył roszczenie za ryczałty za okres od 10 kwietnia 2012 roku do 30 czerwca 2014 roku zbiorczo za cały w/w okres, w związku z czym nie można było uznać, iż całość należności za okres od kwietnia 2012 roku do czerwca 2014 roku była wymagalna w dniu 10 maja 2012 roku. W tej dacie wymagalne było jedynie roszczenia o ryczałty za miesiąc kwiecień 2012 roku, które jednak nie zostało wyodrębnione, podobnie jak nie rozbito roszczeń za poszczególne następnne miesiące. Tym samym za datę naliczenia odsetek od całości roszczenia Sąd przyjął datę 10 lipca 2014 roku, kiedy to wymagalny stał się ryczałt za ostatni miesiąc spornego okresu czyli czerwiec 2014 roku. (pkt 1 i 2 sentencji wyroku)

O kosztach zastępstwa procesowego stron orzeczono w pkt 4 na mocy art. 100 zd.2 k.p.c., zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy (powód uległ co do nieznacznej części swojego żądania) i na podstawie § 6 pkt 5 w zw. z § 11 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz.U. z 2013, poz. 490 j.t. ze zm.), w brzmieniu obowiązującym w dacie wszczęcia postępowania. Pozwany przegrał spór z powodem, wobec czego winien zwrócić na jego rzecz koszty zastępstwa procesowego w kwocie 1.800,00 zł.

Wyrokowi w pkt 1 nadano rygor natychmiastowej wykonalności co do kwoty 1.883,20 zł zgodnie z art. 477² § 1 zd. pierwsze k.p.c. (pkt 5).

Na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w zw. z art. 13 ust 1 u.k.s.c. oraz w zw. z art. 100 zd. 2 k.p.c., Sąd nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa (Sądu Rejonowego w Rybniku) kwotę 1.478,00 zł (29.557,00 zł x 5%) tytułem nieuiszczonej opłaty sądowej od pozwu (pkt 6).

SSR Justyna Wyrwas - Oliwkiewicz